

Sátt

vegna rannsóknar Samkeppniseftirlitsins á brotum Eimskips gegn 10. og 19. gr. samkeppnislaga og 53. gr. EES-samningsins

Eimskipafélag Íslands hf. kt. 690406-0460, Sundabakka 2, 104 Reykjavík og tengd félög (hér eftir „Eimskip“) og Samkeppniseftirlitið hafa gert með sér eftirfarandi sátt í samræmi við 17. gr. f. samkeppnislaga nr. 44/2005, með síðari breytingum, og 22. gr. reglna nr. 880/2005 um málsmeðferð Samkeppniseftirlitsins.

Samkeppniseftirlitið hefur haft til rannsóknar ætluð brot Eimskips og Samskipa hf., Jóna Transport hf., Samskipa Holding BV og tengdra félaga (hér eftir „Samskip“) gegn 10. gr. samkeppnislaga og 53. gr. EES-samningsins, sbr. 2. gr. laga nr. 2/1993. Rannsóknin tekur til háttsemi fyrirtækjanna á mörkuðum fyrir sjóflutninga, landflutninga, flutningsmiðlun og tengda þjónustu. Megin rannsóknartímabilið eru árin 2008 – 2013 (hér eftir „rannsóknartímabilið“). Einnig hafa ætluð brot á 19. gr. samkeppnislaga verið til rannsóknar.

Eimskip viðurkennir að hafa átt í samskiptum og samstarfi við Samskip á rannsóknartímabilinu sem hafi falið í sér alvarleg brot gegn 10. gr. samkeppnislaga og 53. gr. EES-samningsins, sbr. 1. gr. þessarar sáttar. Einnig viðurkennir Eimskip að hafa brotið gegn 19. gr. samkeppnislaga, sbr. 2. gr. sáttarinnar. Vegna framangreinds fellst Eimskip á að greiða stjórnvaldssekt, sbr. 4. gr. sáttarinnar.

Eimskip leggur áherslu á að átt hafi sér stað grundvallarbreytingar í rekstri félagsins, nýir stjórnarhættir hafi verið teknir upp, ný stjórn og stjórnendur hafi komið til starfa og nýir aðaleigendur fari nú fyrir félaginu. Eimskip leggur einnig áherslu á að með gerð þessarar sáttar staðfesti félagið vilja sinn til þess að starfa í samræmi við markmið samkeppnislaga og byggir á því að sáttin sé til þess fallin að efla samkeppni.

1. gr.

Eimskip viðurkennir að hafa brotið gegn 10. gr. samkeppnislaga og 53. gr. EES-samningsins með samfelldu samráði við Samskip á rannsóknartímabilinu. Með samráði er átt við samninga eða samstilltar aðgerðir í skilningi 10. gr. samkeppnislaga og 53. gr. EES-samningsins.

Nánar tiltekið er viðurkennt að alvarleg brot Eimskips gegn 10. gr. samkeppnislaga og 53. gr. EES-samningsins á rannsóknartímabilinu hafi falist í eftirfarandi aðgerðum sem gripið var til eftir fund með Samskipum 6. júní 2008, sbr. einnig „Nýtt upphaf“ glærukynningu Eimskips frá 9. júní 2008:

- 1.1 Samráð við Samskip á síðari hluta ársins 2008 um breytingar á siglingakerfum og takmörkun á flutningsgetu í sjóflutningum til og frá Íslandi.
- 1.2 Samráð við Samskip um skiptingu á mörkuðum eftir stærri viðskiptavinum í sjó- og landflutningum. Samráð þetta var umfangsminna á lokaári rannsóknartímabilsins (á árinu 2013).

- 1.3 Samráð við Samskip um álagningu gjalda og afsláttarkjör í flutningaþjónustu og um miðlun á mikilvægum verð- og viðskiptaupplýsingum. Samráð þetta var umfangsminna á lokaári rannsóknartímabilsins (á árinu 2013).
- 1.4 Samráð við Samskip um landflutningaþjónustu á flutningaleiðum á Íslandi og skiptingu á mörkuðum á tilteknum flutningaleiðum.
- 1.5 Samráð við Samskip um sjóflutninga milli Íslands og annarra Evrópulanda, um gagnkvæma leigu eða lán á gámum og aðrar aðgerðir sem miðuðu að því að raska samkeppni í flutningsþjónustu.
- 1.6 Samráð við Samskip um sjóflutninga milli Íslands og Norður-Ameríku þegar ekki var í gildi undanþága frá 10. gr. samkeppnislaga.

Eimskip viðurkennir einnig að tiltekið ólöglegt samráð við Samskip hafi verið fyrir hendi áður en fundur fyrirtækjanna 6. júní 2008 átti sér stað. Það samráð var hins vegar umfangsminna en samráðið sem hófst eftir umræddan fund. Tók það m.a. til landflutninga á Norðurlandi, gagnkvæmra sjóflutninga á grundvelli svonefnds „neyðarsamkomulags“ og samráðs um sjóflutninga milli Íslands og Norður-Ameríku þegar ekki var í gildi undanþága frá 10. gr. samkeppnislaga.

2. gr.

Eimskip viðurkennir að hafa brotið gegn 19. gr. samkeppnislaga með því að hafa ekki veitt nauðsynlegar eða réttar upplýsingar eða afhent gögn í þágu rannsóknar Samkeppniseftirlitsins.

3. gr.

Í því skyni að koma í veg fyrir frekari brot á samkeppnislögum og EES-samningnum og stuðla að aukinni samkeppni skuldbindur Eimskip sig til þess að grípa til eftirfarandi aðgerða:

Eimskip skal yfirfara alla gildandi samninga við önnur fyrirtæki í flutningaþjónustu í því skyni að tryggja að þeir séu í samræmi við samkeppnislög.

Sé til staðar viðskiptalegt samstarf við Samskip skuldbindur Eimskip sig til þess að hætta því. Í þessu felst einnig að Eimskip skuldbindur sig til þess að eiga ekki í samstarfi við önnur fyrirtæki í hvers konar flutningaþjónustu ef Samskip eiga einnig í samstarfi við viðkomandi fyrirtæki. Þetta gildir ekki ef Eimskip getur sýnt Samkeppniseftirlitinu fram á að eðli viðkomandi samstarfs sé með þeim hætti að ekki sé hætta á röskun á samkeppni milli Eimskips og Samskips.

Eimskip skal tryggja að allir stjórnarmenn, stjórnendur og aðrir starfsmenn séu ávallt upplýstir um þær kröfur sem samkeppnisreglur gera til starfsemi fyrirtækisins. Til að stuðla að þessu skal eftirfarandi m.a. tryggt:

- 3.1 Að ávallt sé til staðar vönduð samkeppnisréttaráætlun sem hefur verið kynnt með markvissum hætti fyrir stjórnarmönnum, stjórnendum og öðrum starfsmönnum. Í þessu felst m.a. að hlutaðeigandi sé gerð grein fyrir því að brot á samkeppnisréttaráætlun verði ekki liðin af Eimskip og hugsanleg viðurlög kynnt.
- 3.2 Að fyrir hendi séu verkferlar sem tryggi stöðuga framkvæmd og eftirfylgni samkeppnisréttaráætlunar.

- 3.3 Að skipulögð fræðsla fari fram reglulega hjá Eimskip fyrir stjórnendur og helstu starfsmenn. Skal þess sérstaklega gætt að stjórnendum og helstu starfsmönnum sé gerð grein fyrir ríkum kröfum um samkeppnislegt sjálfstæði fyrirtækja sem starfa á fákeppnismörkuðum og ströngu banni við hvers konar samskiptum við stjórnarmenn, stjórnendur eða aðra starfsmenn keppinauta eða mögulega keppinauta sem eru til þess fallin að raska samkeppni.

4. gr.

Vegna framangreindra brota á samkeppnislögum og 53. gr. EES-samningsins fellst Eimskip á að greiða stjórnvaldssekt að fjárhæð 1.500.000.000 króna (einn og hálfur milljarður kr.). Sektina skal greiða inn á reikning 0001-26-25874, kt. 540269-6459, í eigu ríkissjóðs eigi síðar en mánuði eftir dagsetningu þessarar sáttar.

5. gr.

Með undirritun sáttar þessarar telst því máli lokið sem lýtur að þeim brotum sem tilgreind eru í 1. og 2. gr. þessarar sáttar gagnvart Eimskip. Í samræmi við lokamálslið 1. mgr. 17. gr. f. samkeppnislaga er sáttin bindandi fyrir Eimskip og verður efni hennar og meðferð Samkeppniseftirlitsins á málinu því hvorki borin undir áfrýjunarnefnd samkeppnismála né dómstóla. Í samræmi við framangreint kemur ekki til frekari rannsóknar og málsmeðferðar gagnvart Eimskip eða starfsfólki þess, af hálfu Samkeppniseftirlitsins, vegna þeirra atvika sem lýst er í andmælaskjölum Samkeppniseftirlitsins frá 6. júní 2018 og 13. desember 2019.

Sátt þessi er gerð með fyrirvara um afstöðu Eftirlitsstofnunar EFTA hvað varðar beitingu 53. gr. EES-samningsins.

Reykjavík, 16. júní 2021

Samkeppniseftirlitið

Eimskipafélag Íslands hf.
og tengd félög